

Uit marmer gehouwen speltechniek

In het zeventiende eeuwse Rome dat met cicaden geluid gevuld is, wordt beeldhouwer Giovanni Bologna wakker. In zijn atelier staan brokken natuursteen op hem te wachten om bewerkt te worden tot levensechte meesterwerken. De hedendaagse muzikant zet bij het ochtendgloren een kop koffie en kruipt achter zijn instrument, zoekend naar verbeteringspunten in zijn spel.

Elke kunstenaar zal gedurende zijn hele leven aan zijn techniek blijven werken. Sneller materiaal kunnen instuderen, toewerken naar meer fysiek gemak en alsmaar beter worden. Dat lijkt de mantra te zijn van elke artiest die streeft naar perfectie, of hij nou muzikant of beeldhouwer is. De bezoeker van een concert ziet alleen het resultaat van een proces, waarin talloze stadia worden doorlopen voordat een muzikant het podium op kan stappen.

Alles begint bij het visualiseren van een concept. Bologna's voorgangers Michelangelo Buonarroti en Leonardo da Vinci zagen zichzelf als 'bevrijders van wezens uit blokken steen'. Het is aan de kunstenaar om ze te vinden door zich een zo compleet mogelijk beeld te creëren van hoe het werk eruit zal komen te zien. Muzikanten stellen zich dezelfde vragen bij het zien van wat lijkt op een eindeloze reeks zwarte stippen op het papier. Welke vorm gaat het stuk aannemen? Wat voor kleurenpalet past bij dit affect? Aan deze eerste stap mag de uitbreiding van de innerlijke verbeeldingskracht niet ontbreken. Hoe verfijnder de visualisatie, des te nauwkeuriger kunnen de handen van de artiest deze tot leven brengen. Zodra de eerste, intuïtieve voorstelling van het concept helder is, wordt het tijd om het gereedschap erbij te pakken. Terwijl de beeldhouwer de eerste grote brokken van het steen begint weg te halen, krijgt de musicus grip op de structuur en harmonie van het stuk. In dit tweede stadium leggen de

muzikant en de beeldhouwer het fundament voor het muziekstuk of beeldhouwwerk in kwestie.

Daarna is het tijd voor re-evaluatie. Is dit fundament in staat het oorspronkelijke concept te laten spreken? De artiest neemt de proef op de som en experimenteert dag in dag uit met vormen en texturen.

Dit stadium vergt geduld, tijd en zelfkennis, maar hij weet dat het resultaat – of het pad ernaartoe – uiteindelijk de moeite waard zullen zijn geweest.

De beeldhouwer veegt het zweet van zijn voorhoofd en doet een stap naar achteren. Ineens staat zijn visie voor hem, bleek en met de natuurlijke patronen van het steen nog zichtbaar. Het geloven in zijn eigen kunnen en het consistente wederkeren naar zijn project hebben het steen gemetamorfoseerd tot een huid. Het enige wat hem en de muzikant nu resteert is enige kleine ruwheden tot glans te polijsten. Dit stadium lijkt geen einde te kennen. Die ene zestiende noten passage miste nog twee noten en die ene haarkrul kan nóg natuurlijker uit het steen komen. Maar één ding is zeker: wanneer een beeldhouwwerk solide op zijn voetstuk staat, zal het alle mogelijke natuurkrachten kunnen trotseren en een schijnbaar moeiteloos fenomeen worden. Net zoals muziek zich soms in haar ideale vorm onopzettelijk openbaart aan de luisteraar.

MARIA NIKIFOROV

Maria Nikiforov studeert aan het Conservatorium van Amsterdam bij Frank Peters en bereidt zich voor op het eindexamen.

Giambologna *Sabijnse maagdenroof*
Loggia dei Lanzi, Florence.

